

Beslut

---

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskola Gävle kommun och Hogaströms skola.

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Gävle kommun och Hagsströms skola avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Gävle kommun och Hagsströms skola i följande utsträckning:

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera om identifierade behov av behöriga lärare kan mötas genom behörighetsgrundande utbildning hos befintlig personal.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att informera om möjligheter till samt uppmuntra och stödja lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 december 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2026:935) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen kartlägger och analyserar återkommande nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare på en övergripande nivå inom organisationen. Kartläggningen och analysen ger dock inte en fullständig bild av behoven på skolenhetsnivå och omfattar inte heller hur identifierade behov kan mötas genom behörighetsgrundande utbildning hos befintlig personal. Huvudmannen följer upp tillgången till behöriga lärare och förskollärare genom statistiska underlag över lärares legitimation och behörighet i digitala system samt rektorernas uppgifter om lärares behörigheter kopplat till undervisning som rapporteras till Statiska centralbyrån (SCB). Utöver det följer huvudmannen upp behov av behöriga förskollärare och lärare genom återkommande resultatdialoger och möten i grundskolans ledningsgrupp. Kartläggningen omfattar bland annat uppgifter om i vilka ämnen det finns obehöriga lärare, pensionsavgångar och förändringar i elevunderlag. Huvudmannen har på så sätt identifierat behov av behöriga lärare inom bland annat praktisk-estetiska ämnen och naturorienterade ämnen, samt att det är svårt att rekrytera behöriga lärare inom dessa ämnen. Kartläggningen och analysen omfattar dock inte om identifierade behov kan mötas genom behörighetsgrundande utbildning hos befintlig personal.

Rektorn för Hageströms skola kartlägger och analyserar nuvarande behov av behöriga lärare och förskollärare på skolenheten, men kartläggningen omfattar inte behov på längre sikt eller behov av behörighetsgrundande utbildning för befintlig personal. Rektorns kartläggning sker i huvudsak i samband med tjänstefördelningen inför kommande läsår och utgår från de behov som identifieras i det arbetet. Underlag till kartläggningen inhämtas genom kommunens digitala planeringsverktyg där uppgifter om lärarnas legitimation och behörighet finns registrerade samt genom dialog med lärare i samband med medarbetarsamtal. Rektorn har på så sätt en bild av de kortsiktiga behov av behöriga lärare som finns vid skolenheten. Däremot har inte behov av behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal, exempelvis utifrån att lärare undervisar i ämnen där de saknar behörighet, ingått i rektorns kartläggning.

Arbetsfördelning och samverkan

Arbetet med att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare och förskollärare bedrivs både på huvudmannanivå och skolenhetsnivå arbets-

och ansvarsfördelningen gällande kartläggningsarbetet är tydlig. Samverkan mellan huvudmannen och rektorerna handlar huvudsakligen om rekryteringsbehov och möjligheten att samordna tjänster för att tillgodose behovet av behöriga lärare. Rektorerna ansvarar för tjänstefördelning och för att föra in uppgifter om lärarnas legitimation, behörighet och behov av lärare i ett digitalt planeringssystem. Huvudmannen använder sedan uppgifterna för den övergripande uppföljningen av behörighet och rekryteringsbehov. Frågor om behörighet och rekryteringsbehov behandlas återkommande i resultatdialoger och i grundskolans ledningsgrupp, främst utifrån de behov rektorerna signalerar till huvudmannen. Huvudmannen och rektorerna har en gemensam bild av vilka behoven är och att det är svårt att rekrytera i de ämnena.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera om identifierade behov av behöriga lärare kan mötas genom behörighetsgrundande utbildning hos befintlig personal.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannens och rektorns kartläggning identifierar behov av behöriga lärare och geografiska områden där det finns svårigheter att rekrytera behöriga lärare. Kartläggningen och analysen omfattar däremot inte på ett strukturerat sätt hur identifierade behov skulle kunna mötas genom att befintlig personal utökar sin behörighet genom behörighetsgrundande utbildning. Detta medför en risk för att huvudmannen och rektorn går miste om möjligheten att öka andelen undervisning som bedrivs av behöriga lärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen och rektorn tillsammans utvecklar arbetet så att kartläggningen och analysen även omfattar behov av behörighetsgrundande utbildning hos befintlig personal.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms

hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Insatser och stöd till utbildning

Huvudmannen genomför inte några strategiska insatser för att öka andelen behöriga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning och bedriver inte heller något aktivt arbete för att informera om, uppmuntra till eller ge stöd till behörighetsgrundande utbildning inom organisationen. Huvudmannen har tidigare genomfört riktade insatser för att öka behörigheten inom bland annat svenska som andraspråk. Däremot genomför huvudmannen inte nu några insatser för att öka lärarbehörigheten genom behörighetsgrundande utbildningar trots att huvudmannen har identifierat ett behov av behöriga lärare inom bland annat praktisk-estetiska ämnen och naturorienterande ämnen. Huvudmannen har gett rektorerna i uppdrag att informera om behörighetsgrundande utbildningar och skapa förutsättningar för lärarnas deltagande, exempelvis genom att frågor om utbildningsbehov tas upp i medarbetarsamtal. Däremot finns det inte något samlat arbete från huvudmannen för att informera om vilka möjligheter legitimerade lärare har att öka sin behörighet. För lärare som deltar i behörighetsgrundande utbildning finns möjlighet till visst stöd, exempelvis genom kurslitteratur och resor i samband med utbildningar, men generellt är det rektorerna som avgör vilket stöd studerande lärare får under studietiden. Det finns dock inga tydliga riktlinjer eller något samlat stöd från huvudmannen som vägleder rektorerna i arbetet med behörighetsgrundande utbildning. Stödet hanteras därför i stor utsträckning lokalt på respektive skolenhet.

Rektorn för Hageströms skola arbetar inte strategiskt med att informera, uppmuntra och ge stöd till lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning, varken generellt eller utifrån identifierade behov. Rektorn har identifierat ett behov av lärare i slöjd och avser rekrytera två behöriga lärare i ämnet. Rektorn har även identifierat behov av behöriga lärare inom bland annat matematik och naturorienterande ämnen. Trots detta förs inga samtal med de lärare som undervisar i ämnen där de saknar behörighet om

att läsa behörighetsgrundande utbildning. Information om behörighetsgrundande utbildning förmedlas främst genom att allmän information från Skolverket skickas vidare till lärarna och genom att utvecklingsbehov och önskemål om utbildning tas upp i medarbetarsamtal. Inom ramen för professionsprogrammet har lärarna även fått ange intresse för att öka sin behörighet inom olika områden. Samtidigt uppger lärarna att de inte fått information om möjligheter att läsa in behörighet i specifika ämnen och att rektorn inte uppmuntrat dem att läsa behörighetsgrundande utbildning utifrån de behov som finns på skolenheten. För lärare som deltar i behörighetsgrundande utbildning finns möjlighet till visst stöd, exempelvis genom litteratur, resor och organisatoriska anpassningar. Stödet hanteras dock individuellt tillsammans med respektive lärare och är inte kopplat till ett strategiskt arbete för att öka behörigheten utifrån identifierade behov på skolenheten.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Huvudmannen bedriver inte något strukturerat arbete med planering och uppföljning av behörighetsgrundande utbildning. På huvudmannanivå finns viss kännedom om vilka lärare som deltar i behörighetsgrundande utbildning, bland annat genom att lärares legitimationer registreras i kommunens digitala system. Huvudmannen har dock inte något strukturerat arbetssätt för att planera och följa upp utbildningsinsatser och det saknas en samlad bild av genomförandet och utfallet av utbildningarna i organisationen. Planering och uppföljning av behörighetsgrundande utbildning hanteras huvudsakligen på skolenhetsnivå. Huvudmannen involveras främst när rektorer efterfrågar stöd i enskilda ärenden.

Rektorn på Hagaströms skola planerar och följer upp behörighetsgrundande utbildning tillsammans med berörda lärare, men arbetet är inte en del av ett mer strukturerat arbete för att öka behörigheten på skolenheten. Planeringen av deltagande i behörighetsgrundande utbildning sker i dialog med berörda lärare utifrån utbildningens upplägg och verksamhetens förutsättningar. Rektorn följer också upp deltagandet genom avstämningar under utbildningens gång och i samband med att behov av stöd eller anpassningar uppstår. Arbetet sker dock främst i enskilda fall och det saknas strukturerade arbetssätt för planering och uppföljning av behörighetsgrundande utbildning på skolenheten.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att informera om möjligheter till samt uppmuntra och stödja lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att varken huvudmannen eller rektorn arbetar systematiskt med att informera om, uppmuntra till eller ge stöd till förskollärare och lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Lärarna får endast begränsad omfattning information om hur de kan öka sin behörighet, vilket stöd som finns att få vid deltagande i behörighetsgrundande utbildning och hur detta kan kopplas till de behov av behöriga lärare som finns på skolenheten och inom organisationen. Ett aktivt arbete med att informera om och uppmuntra lärare till att delta i behörighetsgrundande utbildning kan bidra till att en större andel av elevernas undervisning ges av behöriga lärare och förskollärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen och rektorn utvecklar ett systematiskt arbete för att informera om, uppmuntra till och ge förskollärare och lärare stöd att delta i behörighetsgrundande utbildning. Arbetet behöver även omfatta en strukturerad planering och uppföljning av deltagandet i behörighetsgrundande utbildning.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Lundquist

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Lundkvist

X Jenny Bergman Westling

Föredragande
Signerat av: Jenny Bergman Westling

I handläggningen av ärendet har även utredaren Fredrik Joneman deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Hageströms skola och Gävle kommun den 15–16 april 2026. En digital intervju genomfördes även den 28 april. Besöket genomfördes av utredarna Jenny Bergman Westling och Fredrik Joneman.

Hageströms skola omfattar förskoleklass, årskurserna 1–6 samt fritidshem. Skolenheten leds av en rektor. Skolverkets statistik visar att år 2025 är det 75 procent av lärarna som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i. Av de dokument som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Hageströms skola är alla 29 undervisande lärarna legitimerade förskollärare eller lärare. Fem av dessa lärare undervisar i ämnen, årskurser eller skolform som de inte är behöriga i. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolenheten är det ingen av lärarna som går behörighetsgrundande utbildning.

Gävle kommun ansvarar för 29 grundskoleenheter, varav Hageströms skola är en. Skolverkets statistik visar att år 2025 varierar andelen legitimerade lärare i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i (heltidstjänster) mellan 53,6 procent och 93,2 procent vid kommunens skolenheter.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare
- En intervju med rektorn för aktuell skolenhet
- En intervju med representanter för huvudmannen
- En intervju med ett urval av rektorer inom huvudmannens organisation
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och övrigt underlag för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.